

UITGELICHT

Boudewijn Smits, *Loe de Jong 1914-2005. Historicus met een missie* (Amsterdam 2014) Boom, 960 blz., € 39,90.

Een biografie van een historicus, is dat de moeite waard? Een geschiedschrijver leidt immers vaak een sedentair bestaan, en zijn leven zou toch hoogstens een intellectuele biografie op kunnen leveren. Het tegenovergestelde kan ook waar zijn. Neem Loe de Jong. Hij ontpopte zich tot Nederlands bekendste historicus van de 20ste eeuw, om wie nog steeds niemand heen kan als het om de Tweede Wereldoorlog gaat. Vooral door zijn journalistieke activiteiten groeide De Jong uit tot een publiek historicus met groot moreel gezag, hoewel hij later onder meer in de zaak-Aantjes de fout in ging. Zijn levensverhaal kan dus meer zijn dan een ideeëngeschiedenis, en Boudewijn Smits levert met zijn indrukwekkende biografie een schoolvoorbeeld van die bredere aanpak. Smits reconstrueert hoe De Jong op

miraculeuze wijze op 15 mei 1940 samen met zijn vrouw Liesbeth nog naar Londen kon vluchten. Zijn vader en moeder, tweelingbroer Sally en zusje Jeannette zouden de oorlog niet overleven, en het is vooral het trauma van hun dood en de Jodenvervolging als geheel dat De Jong heeft gedreven tot zijn ontzagwekkende historische productie. De bezetting mocht niet vergeten worden, en Smits laat zien hoe De Jong zelfbewust het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie opzette, de televisieserie *De bezetting* (1960-1965) vormgaf, en als een volledig toegewijd historicus zijn magnum opus en bestseller *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog* (1969-1988, 16 800 bladzijden, 2,7 miljoen verkochte boekbanden) voorbereide, verdedigde, in de markt zette en vooral met ijzeren discipline produceerde.